

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

O DOPUŠTENOSTI

zahtjeva br. 16153/02
Marijane LAPAINE
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel) zasjedajući 26. svibnja 2005. godine u vijeću u sastavu:

- g. C.L.ROZAKIS, *predsjednik*,
- g. P. LORENZEN,
- gđa N. VAJIĆ,
- gđa S. BOTOCHAROVA,
- g. A. KOVLER,
- gđa E. STEINER,
- g. K.HAJIYEV, *suci*
- i g. S. NIELSEN, *tajnik Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 1. ožujka 2002.,
uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela tužena država i odgovor na očitovanje
koji je podnio podnositelj zahtjeva,

nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Podnositeljica zahtjeva, gđa Marijana Lapaine je hrvatska državljanka, koja je rođena 1938. i živi u Zagrebu. Pred Sudom su je zastupali g. Marko Lapaine i gđa Vlatka Ostrogonaj, odvjetnici iz Varaždina. Tuženu Vladu zastupale su njezine zastupnice, gđa L.Lukina Karajković i gđa Š. Stažnik.

Činjenično se stanje predmeta, prema navodima stranaka, može sažeti kako slijedi.

A. Okolnosti predmeta

Godine 1947. nekoliko poljoprivrednih parcela je konfiscirano ocu podnositeljice zahtjeva.

Dana 11. listopada 1996. Hrvatski sabor je donio zakon koji je omogućio bivšim vlasnicima konfiscirane i nacionalizirane imovine da traže ili povrat ili naknadu za imovinu koja im je oduzeta (dalje: "Zakon o naknadi"). Također je predvidio da unutar godine dana od njegovog donošenja nadležni ministri donesu mjerodavna mjerila za primjenu tog Zakona.

Zakon o naknadi je stupio na snagu dana 1. siječnja 1997.

Dana 20. svibnja 1997. podnositeljica zahtjeva je podnijela zahtjeva Uredu za imovinsko pravne poslove Zagrebačke županije, Ispostava Zaprešić (dalje: "Ured"), tražeći ili povrat ili naknadu za imovinu koja je oduzeta njenom pokojnom ocu.

Dana 28. veljače 2001 Ured je djelomično usvojio zahtjev podnositeljice zahtjeva i dodijelio državne obveznice kao naknadu za oduzetu imovinu. Točan iznos odštete koja je ponuđena podnositeljici zahtjeva trebao je biti utvrđen nakon donošenja relevantnih mjerila. Međutim, takva mjerila nadležni ministar do danas nije donio.

Dana 3. listopada 2001. podnositeljica zahtjeva se žalila na navedeno rješenje. Dana 23. rujna Ministarstvo pravosuđa je djelomično odbilo žalbu podnositeljice zahtjeva: Time je prvostupanjsko rješenje postalo konačno.

Potom je podnositeljica zahtjeva podnijela upravnu tužbu protiv rješenja ministarstva. Dana 19. veljače 2004. Upravni sud Republike Hrvatske je usvojio tužbu podnositeljice zahtjeva i poništio rješenje. Izgleda da je predmet još uvijek pred Ministarstvom pravosuđa kao drugostupanjskim tijelom.

U međuvremenu, dana 22. prosinca 2003. Ministarstvo financija je usvojilo Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje naknade za oduzeto građevinsko zemljište i poslovni prostor (Narodne novine, br. 204/03, 03/04; dalje: "Pravilnik"). Pravilnik se primjenjuje od 1. travnja 2004.

B. Mjerodavno domaće pravo

Članak 9. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine br. 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 65/01, 118/01, 80/02 i 81/02) propisuje da se zakon primjenjuje na bivše vlasnike i njihove zakonske nasljednike prvog nasljednog reda.

Članci 63. i 64., između ostalog, obvezuju Ministarstvo financija da odredi daljnja mjerila za procjenu vrijednosti imovine za koju je odobrena odšteta, unutar godine dana od dana donošenja Zakona o naknadi.

Članak 270. stavak 1. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine br. 53/1991) propisuje da se upravno rješenje izvršava kad postane izvršno. Stavak 2. istog članka propisuje slučajeve u kojima prvostupanjsko rješenje iznimno može postati izvršno, dok članak 3. propisuje da drugostupanjsko rješenje postaje izvršno danom dostave stranci.

PRIGOVORI

1. Podnositeljica zahtjeva prigovara prema članku 1. Protokola broj 1. da je njeno pravo na mirno uživanje imovine povrijeđeno u smislu da nije u mogućnosti dobiti obveznice koje su joj dodijeljene za imovinu oduzetu njenom ocu.

2. Podnositeljica zahtjeva nadalje prigovara prema članku 13. Konvencije da nema pravnog sredstva kojim bi ostvarila svoje pravo prema Zakonu o naknadi.

PRAVO

Podnositeljica zahtjeva prigovara stoga što nije mogla ostvariti dodijeljenu naknadu za imovinu oduzetu njenom ocu. Pozvala se na članak 1. Protokola broj 1., koji u mjerodavnom dijelu glasi kako slijedi:

"Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni."

Podnositeljica zahtjeva se dalje poziva na članak 13. koji glasi kako slijedi:

"Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu."

Vlada je osporila ovo gledište.

Prvo je primijetila da je imovina nacionalizirana 1946., dok je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Hrvatsku tek 5. studenog 1997. Smatra da država ne može biti odgovorna za oduzimanje imovine, koje je bilo trenutačan čin, prije ratifikacije Konvencije. Pozvala je Sud za odbaci zahtjeva kao nesukladan *ratione temporis* sa Konvencijom.

Vlada je dalje navela da podnositeljica zahtjeva nije više žrtva navodne povrede konvencijskih prava budući da je nadležno ministarstvo u međuvremenu usvojilo Pravilnik nužan za utvrđivanje naknade. Vlada primjećuje da je razdoblje za vrijeme kojeg Pravilnik nije bio usvojen, nije relevantno u ovom predmetu, budući da postupak podnositeljice zahtjeva još traje, te ona nema konačno i izvršno rješenje.

Vlada konačno tvrdi da je zahtjev preuranjen, budući da postupak još traje pred domaćim vlastima.

Sud smatra nepotrebnim odlučivati o pitanju sukladnosti *ratione temporis* i iscrpljivanju domaćih pravnih sredstava, budući da je zahtjev u svakom slučaju nedopušten i to iz slijedećih razloga.

Sud primjećuje da je dana 22. prosinca 2003. nadležno ministarstvo usvojilo Pravilnik temeljem kojeg će biti utvrđena naknada podnositeljice zahtjeva. Podnositeljica stoga može steći obveznice na koje ima pravo jednom kad dobije izvršno rješenje domaćih vlasti.

Sud podsjeća da je tijekom određenog razdoblja prije donošenja Pravilnika podnositeljica zahtjeva imala izvršno domaće rješenje (od 23. rujna 2003., kada je Ministarstvo pravosuđa donijelo svoju odluku, do 22. prosinca 2003., kad je usvojen Pravilnik). Uzimajući u obzir, međutim, da je to razdoblje trajalo samo tri mjeseca te da je izvršno rješenje ukinuto u kasnijem postupku, Sud smatra da propust hrvatskih vlasti da usvoje Pravilnik kroz to vrijeme

nije imao značaj neprihvatljivog uplitanja u pravo vlasništva podnositeljice zahtjeva u ovom predmetu. U ovim okolnostima, podnositeljica zahtjeva više ne može tvrditi da je žrtva, u smislu članka 34. Konvencije, povrede konvencijskih prava u tom pogledu.

Slijedi da zahtjev mora biti odbačen sukladno članku 35. stavcima 3. i 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud većinom

proglašava zahtjev nedopuštenim.

Søren NIELSEN
Tajnik

Christos ROZAKIS
Predsjednik